

แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

Guidelines for the Participation in Academic Administration of Basic Education
Board under KhonKaen Primary Educational Service Area Office 4

อรุณรัสมิ พิกตไพรี¹, นียดา เปี่ยมพิชนะ²

Arunrussamee Pikatpairee¹, Niyada Piampuchana²

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2562

Email : Arunrussamee@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ 2) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็น 3) เพื่อศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 381 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก 2) ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านที่มีความสำคัญมากที่สุดคือด้านการจัด

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

¹ Graduate Students Majoring Educational Administration, Northeastern University, Thailand.

² อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

² Full-time Lecturers, Northeastern University, Thailand.

*ได้รับบทความ: 21 มกราคม 2563; แก้ไขบทความ: 25 กุมภาพันธ์ 2563; ตอบรับการตีพิมพ์: 2 มีนาคม 2563

กระบวนการเรียนรู้รองลงมาคือด้านการบริหารหลักสูตรด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีความสำคัญน้อยที่สุดคือด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ 3) แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ดังนี้ 1) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน ให้คำปรึกษาเสนอแนะ เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม 2) ด้านการบริหารหลักสูตร คือ การมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม 4) ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ คือ การมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกของสถานศึกษา เพื่อให้ครูและนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

คำสำคัญ : 1. การมีส่วนร่วม 2. การบริหารงานวิชาการ 3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ABSTRACT

The objectives of the research article were 1) to study the current situation and the desirable conditions, 2) to study the need 3) to study the guidelines for participation in academic administration of the basic education board under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 4. The sample group used in this research consisted 381 people. The research tool was a questionnaire. The statistics used in data analysis comprised percentage, frequency, mean and Priority Needs Index (PNI_{modified}).

The research results were found that: 1. The current situation of participation in academic administration of academic administration of the basic education board, in overall, was rated at a moderate level and the desirable conditions of participation in academic administration of academic administration of the basic education board, in overall, were rated at a high level. 2. The analysis results of the needs of participation in academic administration of academic administration of the basic education board showed that the most important aspect was learning process management, followed by curriculum administration and internal quality, the least important aspect was learning resources management. 3. Guidelines for participation in academic administration of

academic administration of the basic education board under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 4 were as follows: 1) On learning process management: The board should participate in planning, advice and suggestions on learning process such as the integrated learning process, the process of knowledge creation, thinking process and social process. 2) On curriculum management: The board should participate in giving opinions and suggestions on learning content in accordance with the needs of learners, communities, and localities and in accordance with basic education core curriculum. 3) On internal quality assurance: The board should participate in the examining and reviewing internal education quality by using various and appropriate methods. 4) On learning resources management: The board should participate in provision and management on learning sources both inside and outside of the schools so that teachers and students can learn by themselves.

Keywords : 1. Participation 2. Academic Administration 3. Basic Education Board

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาการทำวิจัย

งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาในการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มุ่งให้ กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษา ดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษา มีความ เข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งปัจจัย เกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ(แก่นนคร พูนกลาง, 2559 : 2) ได้มีนักการศึกษาหลายท่านให้ความหมายของการ บริหารวิชาการไว้ดังนี้ การบริหารงานวิชาการ เป็นการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาหรือ โรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะเป็น หน้าที่ของสถานศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้ทางด้านวิชาการแก่ผู้เรียน(จิรวิทย์ มั่นคงวัฒนะ, 2555 : ออนไลน์) การบริหารงานวิชาการ เป็นการดำเนินงานกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการ พัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน(ธวัชชัย ตั้งอุทัยเรือง, 2557 : 145)

จากการที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานถูกมอบหมายให้มีหน้าที่รับผิดชอบในการ บริหารสถานศึกษา ดังนั้นบุคคลที่จะมาปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่กำหนดขึ้นจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ

โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการเป็นบทบาทสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการหลักสูตรการจัดการเรียนรู้การพัฒนาสื่อการเรียนรู้การพัฒนาแหล่งเรียนรู้การวัดผลประเมินผลการวิจัยทางการศึกษากาการศึกษาและการจัดระบบประกันคุณภาพภายใน(ลัญจกร นิลาญจน์, 2557 : 90-98)คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานตามแผนการตัดสินใจเป็นที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของสถานศึกษาแต่จากผลการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการที่ผ่านมายังพบปัญหาหลายประการเช่นคณะกรรมการส่วนหนึ่งยังขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานและความขัดแย้งระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นเพียงที่ปรึกษาหรือผู้ปฏิบัติตามการร้องขอจากสถานศึกษาและการมีภาระงานมากไม่มีเวลาร่วมประชุมหรือมีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่น้อยครั้งซึ่งอาจทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามบทบาทและหน้าที่ของตนเองไม่ได้เต็มที่(โสภิตา พลอดภัย, 2556 : 3-4) บุคคลที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้ง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการน้อย ขาดความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และยังพบปัญหาเรื่องกรรมการไม่มาประชุมหรือมาประชุมแต่ไม่แสดงความคิดเห็น บทบาทการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงไม่บรรลุตามเจตนารมณ์เท่าที่ควร (ปลื้มพร ประไพพงษ์, 2556 : 3) และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการพิจารณาให้ความเห็นชอบในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การพิจารณาการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาน้อยกว่ากิจกรรมด้านอื่น (วรวิทย์ ต๊ะคำวรรณ, 2558 : 116)

จากการศึกษาในส่วนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานรับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในเขตอำเภอน้ำพอง อำเภอเขาสวนกวาง อำเภออุบลรัตน์ อำเภอกระนวน และอำเภอคำสูง มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 175 โรงเรียน จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังขาดความชัดเจนเรื่องบทบาทหน้าที่ของตน บุคคลที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ได้รับการร้องขอจากสถานศึกษามากกว่าการได้รับคัดสรรตามกระบวนการอย่างแท้จริง ทำให้ขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ นอกจากนั้นยังขาดความรู้ความเข้าใจ ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผน ขาดแนวทางการปฏิบัติ ขาดการติดตามงานอย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการไม่ทราบปัญหาแท้จริงของสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4, 2560 : 15) นอกจากนี้ยังประสบปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ลดลงอย่างต่อเนื่องทั้งสุจริตา จรทะผา และคณะ (2554 : 95) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนเนินลาดวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร

โรงเรียนเนินลาดวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงบประมาณ ถ้าหากผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อาทิ การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมกับผู้เรียนให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับชุมชน สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา และสอดคล้องกับนโยบายของชาติ ในยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยที่กระบวนการสำคัญที่จะพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ คือ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอน ผู้ปฏิบัติงานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งนับว่าเป็นกลไกที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิผล

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 เพื่อจะได้แนวคิดและแนวทางที่ดีในการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของงานวิชาการในสถานศึกษา และผลจากการศึกษานี้จะได้ใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานอื่นที่สนใจนำไปประยุกต์การบริหารการศึกษาในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

2.2 เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

3.2 ได้สารสนเทศที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ในการนำไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา

3.3 สามารถนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 เพื่อให้เกิดประสิทธิผลมากขึ้น

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ดังนี้ 1)การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จากสถานศึกษาจำนวน 175 แห่ง ขนาดเล็ก จำนวน 120 แห่ง ขนาดใหญ่ จำนวน 55 แห่ง รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,905 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์หรือการประมาณจากจำนวนประชากรร้อยละ 20 (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 91) ได้กลุ่มตัวอย่างจากสถานศึกษาขนาดเล็ก 24 แห่ง สถานศึกษาขนาดใหญ่ 11 แห่ง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 381 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จากการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2)การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนบ้านกุดน้ำใส ตำบลกุดน้ำใส อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น และโรงเรียนบ้านคำบง ตำบลสะอาด อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น โดยผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านกุดน้ำใส เป็นตัวแทนโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 9 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านคำบงเป็นตัวแทนโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 15 คน รวมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth Interview) ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความถูกต้อง ความครบถ้วนของเนื้อหา เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายแบบเจาะลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วบรรยายข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 4 โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีส่วนร่วมสูงสุดคือด้านการ จัดแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในระดับปานกลางรองลงมาคือด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ใน ระดับปานกลางส่วนด้านที่มีส่วนร่วมต่ำสุดคือด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 4 โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับ มากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีส่วนร่วมสูงสุดคือด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในระดับมาก รองลงมาคือด้านการบริหารหลักสูตรอยู่ในระดับมากส่วนด้านที่มีส่วนร่วมต่ำสุดคือด้านการจัด กระบวนการเรียนรู้ในระดับมาก

5.2 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 4 โดยภาพรวม พบว่าค่าดัชนี $PNI_{Modifieds}$ ของความต้องการจำเป็นเฉลี่ยเท่ากับ 0.34 และเมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความสำคัญอันดับหนึ่งคือ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ $PNI_{Modifieds} = 0.38$ รองลงมาคือ ด้านการบริหารหลักสูตร $PNI_{Modifieds} = 0.36$ ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา $PNI_{Modifieds} = 0.35$ และด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ $PNI_{Modifieds} = 0.25$ โดยเรียงตามความสำคัญดังนี้ 1)ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ 2)ด้านการบริหารหลักสูตร 3)ด้านการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา และ 4)ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้

5.3 ผลการศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 คือ 1) ด้านการจัด กระบวนการเรียนรู้คือ ควรมีส่วนร่วมในการวางแผนให้คำปรึกษาเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการ เรียนรู้ อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการ ทางสังคม 2) ด้านการบริหารหลักสูตรคือ ควรมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสาระ การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น และสอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาคือควรมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม 4) ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้คือ ควรมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกของ สถานศึกษาเพื่อให้ครูและนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต4โดยภาพรวมพบว่าการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านการบริหารหลักสูตรและด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต4ยังไม่เข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการไม่มากและเข้าใจว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาจึงไม่กล้าแสดงความคิดเห็นโดยตรงการจัดการศึกษาในชุมชนที่มีต่อสถานศึกษาจึงเป็นเพียงการเข้ามาเกี่ยวข้องและให้ความร่วมมือในด้านการจัดกิจกรรมเท่านั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของอิสรพล ปิ่นขจร (2556 : 111) ได้ศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต3พบว่าภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางด้านที่มีปัญหามากที่สุดคือด้านวิชาการสาเหตุเพราะคณะกรรมการสถานศึกษายังไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองเท่าที่ควรมีความเข้าใจว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของคณะครูในสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญาตลอดภพ (2558 : 116) ได้ศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดนครสวรรค์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42พบว่าด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ข้อที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือการมีส่วนร่วมในการพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลายเนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่มีความรู้ในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้และไม่มีเวลามาร่วมสังเกตการณ์ในการจัดการเรียนการสอนของครูครูไม่เปิดโอกาสให้คณะกรรมการเข้ามามีเหตุติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู

6.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมที่พึงประสงค์ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการบริหารหลักสูตรด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีความประสงค์ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาตามข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่งและเพื่อใช้เป็นหลัก

ในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแลการตรวจสอบการประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษาด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ อาทิ ควรส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยนำภูมิปัญญาทรัพยากรแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ประโยชน์ควรส่งเสริมสนับสนุนการจัดแหล่งเรียนรู้ให้เป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) ได้แก่ Facebook Twitter Line เป็นต้นและควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อบูรณาการการจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องตามสถานการณ์จริงสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561 : 1) ได้กำหนดแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษสรุปได้ว่าสถานศึกษาที่จัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมีสิ่งสำคัญที่บ่งบอกได้อย่างชัดเจนหลายประการอาทิมีความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาบ้านและชุมชนความใกล้ชิดและไว้วางใจกันจัดสิ่งแวดล้อมที่จำเป็นอย่างมีระเบียบสะอาดและปลอดภัยจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างเต็มที่และวางแผนงานอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันวิสาข์ ดั่งสินวล (2560 : 67) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ในจังหวัดพัทลุง พบว่า ควรเปิดโอกาสแก่ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะร่วมคิดร่วมตัดสินใจและร่วมพัฒนางานด้วยความเต็มใจอุทิศร่างกายแรงใจมุ่งมั่นต่องานเสมือนว่าตนเองเป็นเจ้าขององค์การทุกฝ่ายร่วมมือกันปฏิบัติงาน

6.3 ความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต4โดยภาพรวมพบว่าค่าดัชนี $PNI_{Modifieds}$ ของความต้องการจำเป็นเฉลี่ยเท่ากับ 0.34 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 สูงเป็นอันดับหนึ่งโดยมีค่าความต้องการจำเป็น $PNI_{Modifieds}$ เท่ากับ 0.38 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีความต้องการจำเป็นอาทิควรให้คำปรึกษาเสนอแนะแนวทางให้กับครูในการจัดกระบวนการเรียนรู้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น การจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) การเรียนรู้แบบโครงงาน (Project Based Learning) การวิจัยในชั้นเรียนหรือวิจัยเชิงปฏิบัติการประเมินผลกรณีศึกษาการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561 : 2-3) ได้กำหนดแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษโดยมีแนวคิดในการกำหนดมาตรฐานในด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนา

คุณภาพผู้เรียนซึ่งจะบ่งบอกถึงคุณภาพการจัดการศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่ยอมรับกันว่าส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริงเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งเน้นที่การปฏิบัติ (Active learning) เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและการปฏิบัติที่นำไปสู่การเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและคงทนสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัฐริยา ฉัตรรักษา (2558 : 122-123) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต2พบว่าด้านส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาการพัฒนาระบบการเรียนการสอนและการวิจัยส่งเสริมสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้และวิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้และเป็นกระบวนการแก้ปัญหา

6.4 แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า ด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้เป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งโดยมีค่าความต้องการจำเป็น $PNI_{Modifieds}$ เท่ากับ 0.38 โดยมีแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้คือการมีส่วนร่วมในการวางแผนให้คำปรึกษาเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ อาทิกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการกระบวนการสร้างความรู้กระบวนการคิดกระบวนการทางสังคมส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อดิจิทัลจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) การเรียนรู้แบบโครงงาน (Project Based Learning) การวิจัยในชั้นเรียนหรือวิจัยเชิงปฏิบัติการจัดการบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้และใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบการระดมทรัพยากรต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกท้องถิ่นเพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต4ควรมีแนวทางในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีลักษณะหลากหลายร่วมกันในลักษณะผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจัดหาเนื้อหาที่มีความหลากหลายครอบคลุมทุกมิติส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญาตลอดภพ (2558 : 118) ได้ศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดนครสวรรค์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต42พบว่าแนวทางด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้แก่การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนการจัดอบรมหรือศึกษาดูงานการสนับสนุนรางวัลเพื่อเชิดชูเกียรติและเป็นขวัญกำลังใจสำหรับครูที่มีผลงานในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนการมีส่วนร่วมในการจัดหาผลิตสื่อเพื่อพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลายและการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 ผู้บริหารควรพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน กำหนดนโยบาย ปรับปรุง และพัฒนาการบริหารการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเกิดประโยชน์ในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

7.1.2 ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ อาทิ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีส่วนร่วมในการรับผลตอบแทน และมีส่วนร่วมในการประเมินผลเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน กำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อให้เป้าหมายนั้นสำเร็จ

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.2.1 ด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแนวทางให้กับครูในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม

7.2.2 ด้านการบริหารหลักสูตรคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรให้คำปรึกษาและให้ข้อเสนอแนะความสอดคล้องของกลุ่มสาระการเรียนรู้กับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

7.2.3 ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและทบทวนแก้ไขปรับปรุงในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา

7.2.4 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการสืบค้นข้อมูลและสร้างเครือข่ายสังคมในอินเทอร์เน็ต (Social Networking) เช่น Facebook, Line, Twitter เป็นต้น

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

7.3.1 ควรศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้

7.3.2 ควรศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้

7.3.3 ควรศึกษาการพัฒนาารูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้

8. เอกสารอ้างอิง

- แก่นนคร พูนกลาง. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิรวิทย์ มั่นคงวัฒนะ. (2555). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. สืบค้นเมื่อ 19 ธันวาคม 2561. จาก <https://www.gotoknow.org/posts/344746>
- ธวัชชัย ตั้งอุทัยเรือง. (2557). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคกลางของประเทศไทย. วารสารวิจัย มสส. สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 10(3). 95-112.
- นัฐริยา ฉัตรรักษา. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- ปลื้มพร ประไพพงษ์. (2556). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงาน วิชาการโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครจังหวัดนนทบุรี. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- ลัญจกร นิลกาญจน์. (2557). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้. วารสารนาครบุตรปริทรรศน์. 6(2). 90-98.
- วรวิทย์ ต๊ะคำวรรณ. (2558). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- วันวิสาข์ ดั่งสินวล. (2560). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 12 ในจังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. (2560). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2561. ขอนแก่น : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์ การศึกษาพิเศษ**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุกัญญา ตลอดภพ. (2558). **แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุจิตรา จรทะผา และคณะ. (2553). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงาน โรงเรียนเนินลาดวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- โสภิตา ปลอดภัย. (2556). **การศึกษาด้านทฤษฎีการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการพัฒนาโรงเรียน เครือข่ายสมุย 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- อิสรพล ปิ่นขจร. (2556). **การศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัย ราชภัฏกาฬสินธุ์.

9. คำขอบคุณ

ขอบพระคุณ ดร.นิตยา เปี่ยมพีชนะ อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดร.วานิช ประเสริฐพร คณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำตรวจสอบ ชี้แนะ แนวทางแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง ขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สำเร็จ ยุธชัย ดร.พา อักษรเสื่อ ดร.วิเชียร รุ่งนัยง ดร.ถวิล ลดาวัลย์ ดร.จิรวัดน์ วรณโรจน์ ดร.ศศิรดา แสงไทย ดร.รัชนิวรรณ อนุตระกูลชัย ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือและตรวจสอบร่างแนวทาง เพื่อการวิจัย ขอบพระคุณคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลในการทำวิจัยในครั้งนี้